

[Økonomiministeren.]

vere end i 1962, idet stigningen både i de faste investeringer og i lagrene stort set ophørte. Hertil bidrog også den hårde vinter, der lagde en dæmper på bygge- og anlægsaktiviteten i første kvartal. Navnlig igangsættelserne af boligbyggeri lå i første halvår væsentligt lavere end i det første halvår af 1962, og der kunne på denne baggrund i årets sidste del igangsættes mere byggeri end året før. De samlede påbegyndelser af boliger nåede op på godt 34.000 svarende til niveauet i 1961, men 2.500 boliger mindre end i 1962. Ved udgangen af 1963 var i alt 38.000 boliger under opførelse, og mængden af alt byggeri under opførelse var på dette tidspunkt bragt op på samme niveau som ved årets begyndelse.

Som en naturlig konsekvens af den ændrede udvikling i den indenlandske efterspørgsel blev igangsættelsen af nyt erhvervsbyggeri noget mindre end året før, og de foreliggende oplysninger tyder også på en vis svækkelse i de øvrige erhvervsinvesteringer: maskiner, biler o. s. v.

Alt i alt har som nævnt den samlede indre efterspørgsel for 1963 som helhed ligget næsten på samme niveau som året før. I årets første måneder, hvor virkningerne af den økonomiske politik forstærkedes af en beskæftigelsesnedgang i udendørsfagene, var den samlede produktion og beskæftigelse vigende. Når disse tendenser i løbet af foråret afløstes af fornyet opgang, skyldtes dette navnlig, at eksporten kom ind i en periode med meget stærk fremgang, samtidig med at bygge- og anlægsaktiviteten steg.

Det var i 1963 ikke blot industrieksporten, men også landbrugseksporten, der gik stærkt i vejret. Den samlede stigning i eksportindtægterne blev herved så stor som 1.600 mill. kr. eller næsten dobbelt så meget som året før. En så voldsom fremgang, der klart overgik forventningerne, kræver en nærmere forklaring.

For industrieksportens vedkommende har danske virksomheder nydt godt af den fortsatte højkonjunktur i Vesteuropa og Nordamerika. Den økonomiske vækst i disse lande er, betragtet under ét, fortsat i nogenlunde samme tempo som de foregående år. Man kan derfor næppe heri finde forklaringen på, at industrieksporten, bortset fra

skibe og konserves, er steget med 15 pct. i 1963 mod en halv snes procent i årene 1960-62. Indtrykket af, at der foreligger særlige forhold for Danmark, understreges af, at den danske eksport er forøget en del kraftigere end eksporten af tilsvarende varer fra de øvrige vesteuropæiske lande. Man må derfor antage, at dæmpningen af den indre efterspørgsel her i landet og formindskelsen af presset på arbejdsmarkedet har givet industrien bedre muligheder og forøget tilskyndelse til at eksportere. Det er således vor egen politik — mere end noget andet — vi kan takke for denne gode udvikling. Den omstændighed, at lønningerne er steget svagere end i flere andre lande, må også have virket fremmende på afsætningen.

Eksportfremgangen, i hvilken næsten alle brancher har haft andel, har været størst til de øvrige lande inden for EFTA, men også fællesmarkedets lande har forøget deres køb her i landet betydeligt. De seneste års handelspolitiske udvikling har således medført, at den danske industrieksport i stigende omfang er blevet orienteret henimod de øvrige EFTA-lande. Det er i denne forbindelse interessant at bemærke, at vor største EFTA-partner, England, i 1963 har forøget sin afsætning til fællesmarkedet betydelig mere end til de øvrige vesteuropæiske lande.

Efter i en årrække at have ligget på omtrent samme niveau er den animalske landbrugseksport, herunder konserves, forøget med ca. 450 mill. kr. Fremgangen synes imidlertid i højere grad end for industrieksporten at skyldes forbigående årsager. Den hidtidige jævne vækst i produktionen af animalske landbrugsvarer i det øvrige Vesteuropa blev brudt i 1963 som følge af den dårlige høst dér i 1962, ugunstige klimatiske forhold samt en reaktion på de foregående års lave priser. Samtidig fortsatte efterspørgslen efter animalske landbrugsvarer at stige; i Frankrig og Italien åbnede myndighederne for importen for at dæmpe prisstigningerne. Denne forskydning af balancen mellem produktion og forbrug i Vesteuropa har påvirket de danske afsætningsvilkår særdeles stærkt.

Medens der i de foregående år har været en tendens til, at produktionen steg hurtigere end forbruget, således at det danske landbrugs eksportpriser kom under et vist